

Διεθνής Επιτροπή Θεολογικού Διαλόγου Ορθοδόξων και Αγγλικανών

ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ

Μάλτα 14 – 21 Οκτωβρίου 2017

Εις το όνομα της Αγίας Τριάδος, και με τις ευλογίες και οδηγίες των Εκκλησιών μας, η Διεθνής Επιτροπή του Θεολογικού Διαλόγου μεταξύ Ορθοδόξων και Αγγλικανών συνήλθε εις την Sliema, της Δημοκρατίας της Μάλτας, από 14 έως 21 Οκτωβρίου 2017, υπό την συμπροεδρία του Σεβασμιωτάτου Αρχιεπισκόπου Armagh της Ιρλανδίας κ. Richard Clarke (Εκκλησία Ιρλανδίας) και του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Βελγίου κ. Αθηναγόρου (Οικουμενικό Πατριαρχείο). Η Επιτροπή του Διαλόγου εκφράζει τις ευχαριστίες της στην Αγγλικανική Κοινωνία και στην Επαρχία της στην Ευρώπη για την άρτια και θερμή φιλοξενία. Επίσης καλωσόρισε τον Νέο Ορθόδοξο συμπρόεδρο της, τον Μητροπολίτη Αθηνάγορα και τον νέο εκπρόσωπο του Ορθοδόξου Πατριαρχείου Αντιοχείας, καθώς επίσης και τα νέα μέλη της Αγγλικανικής Κοινωνίας.

Οι καθημερινές εργασίες της Επιτροπής πλαισιώνονταν με προσευχή. Την Κυριακή, 15ην Οκτωβρίου, σύσσωμα τά μέλη της Επιτροπής παρακολούθησαν την Ευχαριστιακή Σύναξη των Αγγλικανών στον Καθεδρικό Ναό του Αποστόλου Παύλου στη Βαλέτα, και την Τρίτη, 17ην Οκτωβρίου, την Ορθόδοξη Θεία Λειτουργία στον Ιερό Ναό του Αγίου Γεωργίου, επίσης στη Βαλέτα, που υπάγεται στην Ιερά Μητρόπολη Ιταλίας και Μελίτης (Μάλτας) του Οικουμενικού Πατριαρχείου.

Όπως συμφωνήθηκε κατά την τελευταία συνεδρίασή της εις την Armagh, η Επιτροπή συνέχισε την περαιτέρω ανάπτυξη του έργου της για τη θεολογική κατανόηση του ανθρώπινου προσώπου, σύμφωνα με τις αρχές του συμφωνηθέντος κειμένου της, Κατ' Εικόνα και καθ' Ομοίωσιν Θεού: Προς μίαν Ελπιδοφόρον Ανθρωπολογία (Buffalo 2015). Το έργο αυτό επικεντρώθηκε εφέτος στις πρακτικές συνέπειες του Συμφωνηθέντος Κειμένου, ιδίως όσον αφορά στα πολύπλοκα και πειστικά ζητήματα περιβάλλοντος και οικολογίας αφ' ενός, και στο βιολογικό τερματισμό της ανθρώπινης ζωής, δηλαδή στο πρόβλημα της ευθανασίας, αφ' ετέρου.

Τα μέλη της Επιτροπής συζήτησαν σε ολομέλειά τέσσερις κύριες εισηγήσεις επάνω στα ζητήματα αυτά, ως και απαντήσεις σε αυτές, δύο από Αγγλικανούς και δύο από Ορθοδόξους. Επίσης ανάθεσαν σε ορισμένα μέλη της να προετοιμάσουν προσχέδιο κοινού κειμένου το οποίο θα περιέχει τις απόψεις που διατυπώθηκαν στις εισηγήσεις, στις απαντήσεις και στις συζητήσεις γύρω από τα δύο αυτά κύρια ζητήματα. Το προσχέδιο αυτό θα αποτελέσει τη βάση για περαιτέρω επεξεργασία των δύο αυτών ζητημάτων και στη διατύπωση τελικού κειμένου που θα συμφωνηθεί από κοινού. Τέλος, η Επιτροπή ολοκλήρωσε το έργο της, παρατηρώντας ότι στο πλαίσιο των συζητήσεών της επιτεύχθηκε σημαντικό ποσοστό θεολογικής ομογνωμίας στα θέματα που εξετάστηκαν.

Τα κείμενα που εξετάστηκαν στη συνάντηση αυτή ήταν τα ακόλουθα:

Οικολογία: Ορθόδοξη Θεολογική προσέγγιση του Πρωτοπρεσβυτέρου κ. Valentin Vasichko (Πατριαρχείο Μόσχας), και απαντήσεις από τον Αιδεσ/τατο Δρα Canon John Gibaut (Αγγλικανό συγγραμματολόγο) και Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Ζιμπάμπουε κ. Σεραφείμ (Πατριαρχείο Αλεξανδρείας).

«Και ήταν καλά...»: Η αγάπη του Θεού και η ευθραυστότητα της Δημιουργίας από τον Θεοφιλ. Επίσκοπο Δρα Ουμπέρτο Maiztegui Goncalves του Porto Alegre, και απαντήσεις από τον Αγγλικανό Επίσκοπο Graham Usher of Dudley και τον Καθηγητή Δρα Μιλτιάδη Κωνσταντίνου (Εκκλησία της Ελλάδος).

Ευθανασία: Αγγλικανικές προσεγγίσεις για τον θάνατο από τον Σεβασμιώτατο Αρχιεπίσκοπο Δρα Richard Clarke της Armagh και της Αιδεσ/τάτης Canon Δρος Σάρας Rowland Jones, με ερμηνευτικές προσεγγίσεις της από τον Δρα Alison Joyce της Αγγλικανικής Εκκλησίας και τον Αιδεσιμολογιώτατο Πρωτοπρεσβύτερο κ. Jonathan Hemmings (Πατριαρχείο Αντιοχείας).

Ορθόδοξη προσέγγιση στην Ευθανασία από τον Πρωτοπρεσβύτερο καθηγητή κ. Γεώργιο Διον. Δράγα (Πατριαρχείο Ιεροσολύμων), και απαντήσεις από τον Αγγλικανό Αιδεσ/τατο Canon Philip Hobson OGS και τον Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Κιτίου κ. Χρυσόστομο (Εκκλησία της Κύπρου).

Όσον αφορά στα περιβαλλοντικά ζητήματα και στην οικολογική κρίση που αντιμετωπίζει ο κόσμος μας σήμερα, η Επιτροπή αναγνώρισε την μεγάλη συμβολή των απόψεων και των διακηρύξεων αμοιότερων των ηγετών, ορθοδόξων και αγγλικανών, κατά τα τελευταία χρόνια και της αυξανόμενης δέσμευσης της σημερινής κοινωνίας για περιβαλλοντική δικαιοσύνη και βιωσιμότητα του πλανήτη μας.

Η Επιτροπή τίμησε τους δεσμούς του Αποστόλου Παύλου με τη Μάλτα, με επισκέψεις και προσκυνήματα στα μέρη όπου πέρασε, όπως το Σπήλαιο του Αγίου Παύλου στο Ραμπάτ, που συνδέεται με την παρουσία του Απόστολου στο νησί μετά το ναυάγιό του στο ταξίδι προς την Ρώμη (Πράξεις 27 και 28). Τα μέλη της Επιτροπής έγιναν κοινωνοί της σπουδαίας φιλοξενίας των κατοίκων του νησιού, όπως αυτό έγινε και με τον Απόστολο Παύλο (Πράξεις 28.2). Επισκέψεις πραγματοποιήθηκαν στον ρωμαιοκαθολικό Καθεδρικό Ναό του Αγίου Παύλου στη Mdina και στον Καθεδρικό Ναό του Αγίου Ιωάννη στην Waleta. Ο ρωμαιοκαθολικός Αρχιεπίσκοπος Μάλτας κ. Charles Jude Scicluna φιλοξένησε τα μέλη της Επιτροπής στην αρχιεπισκοπική κατοικία του με παράθεση επίσημου δείπνου. Η επίσκεψη αυτή σημαδεύτηκε από την δολοφονία της δημοσιογράφου

Daphne Caruana Galizia. Την τελευταία ημέρα των εργασιών της η Επιτροπή έγινε παρευρέθη σε δεξίωση την οποία παραχώρησε κα Marina, Lady Marks.

Στην τελική της συνεδρίαση η Επιτροπή εξέφρασε την ειλικρινή της ευγνωμοσύνη προς τον απερχόμενο Ορθόδοξο συμπρόεδρο, Πανιερώτατο Μητροπολίτη Διοκλείας κ. Κάλλιστο και τα λοιπά απερχόμενα μέλη της.

Η επόμενη συνάντηση για την συνέχεια των εργασιών του Διαλόγου θα πραγματοποιηθεί τον Οκτώβριο του 2018, με την ευθύνη της διοργάνωσης από την Ορθόδοξη Εκκλησία στο νησί της Κύπρου.

Τα μέλη της Επιτροπής:

Ο Σεβασμιώτατος Αρχιεπίσκοπος Ιρλανδίας Δρ. Richard Clarke,
Αγγλικανός Συμπρόεδρος.

Ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Βελγίου κ. Αθηναγόρας,
Ορθόδοξος Συμπρόεδρος

Εκπρόσωποι της Ορθόδοξου Εκκλησίας:

Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Ζιμπάμπουε κ. Σεραφεΐμ
Πατριαρχείο Αλεξανδρείας

Αιδεσιμολογιώτατος Πρωτοπρεσβύτερος κ. Jonathan A. Hemmings
Πατριαρχείο Αντιοχείας

Αιδεσιμολογιώτατος Πρωτοπρεσβύτερος Καθηγητής κ. Γεώργιος Δράγας
Πατριαρχείο Ιεροσολύμων

Αιδεσιμολογιώτατος Πρωτοπρεσβύτερος Δρ. Valentin Vassechko
Πατριαρχείο Μόσχας

Ελλογ. Καθηγητής Δρ Bogdan Lubardic
Πατριαρχείο Σερβίας

Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Τιργοβιστίου κ. Νήφων
Πατριαρχείο Ρουμανίας

Αιδεσιμολογιώτατος Πρωτοπρεσβύτερος Δρ. Giorgi Zviadadze
Πατριαρχείο Γεωργίας

Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Κιτίου κ. Χρυσόστομος
Εκκλησία της Κύπρου

Ελλογ. Καθηγητής κ. Μιλτιάδης Κωνσταντίνου
Εκκλησία της Ελλάδος

Θεοφιλέστατος Επίσκοπος Φιλομηλίου κ. Ηλίας
Εκκλησία της Αλβανίας

Αιδεσιμολογιώτατος Πρωτοπρεσβύτερος κ. Χρήστος Χρηστάκης
Συγγραμματαεύς

Αρχιδιάκονος Φιλάδελφος Καφαλής

Εκπρόσωποι της Αγγλικανικής Εκκλησίας:

Σεβασμιώτατος Δρ. Phillip Aspinall,
Αρχιεπίσκοπος Brisbane, Αυστραλία

Θεοφιλέστατος Δρ. Humberto Maiztegui Gonçaves,
Επίσκοπος Porto Alegre, Βραζιλία

Θεοφιλέστατος Graham Usher,
Επίσκοπος Dudley Graham Usher, Αγγλία

Canon Δρ Alison Joyce
Εκκλησία της Αγγλίας

Canon Dr Sarah Rowland Jones
Εκκλησία Ουαλίας

Canon Philip Hobson OGS
Αγγλικανική Εκκλησία του Καναδά

Gcebile Phumzile Gina
Αγγλικανική Εκκλησία Νοτίου Αφρικής

Θεοφιλέστατος Επίσκοπος Michael Lewis,
Κύπρου, Ιεροσολύμων και Μέσης Ανατολής

Canon Hosam Naoum
Επισκοπική Εκκλησία Ιεροσολύμων και Αραβικού Κόλπου

Marc Billimoria
Εκκλησία της Κεϋλάνης (Ceylon)

Canon Dr John Gibaut
Συγγραμματαεύς

Αιδ/ος Neil Vigers
Υπεύθυνος διοργάνωσης

Member Unable to Attend:
Ο Σεβασμιώτατος Dr Rowan Williams
Representative of the Archbishop of Canterbury

